

A TANTÁRGY ADATLAPJA

LLT4211 Baltikumi finnugor irodalmak

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Komparatistika B
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Baltikumi finnugor irodalmak			A tantárgy kódja	LLT4211
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	dr. Molnár-Bodrogi Enikő				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Varga P. Ildikó				
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	2	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2. előadás	1	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	28	melyből: 3.5. előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					12
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összóraszámmal)					18
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					8
Vizsgák					2
Más tevékenységek					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszámja					70
3.8. A félév összóraszámja					98
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	nincsenek
4.2. kompetenciabeli	nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	terem, vetítő, laptop
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	terem, vetítő, laptop

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	Interkulturális kompetenciával bír
CP3	Alkalmazza a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismereteit
CP10	Naprakészen tartja szakmai ismereteit
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT3	Információforrásokat használ
CT4	Interdiszciplináris kutatást végez

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb odalán kell feltüntetni.

CP1	A hallgató felismeri és megérti a regionálisan, történetileg vagy kontextuálisan változó nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségeket, amelyek a többnyelvűség vagy multikulturalitás eredményei. Ismeri az interkulturális jelenségek elméleteit, és mélyreható ismeretekkel rendelkezik azon ország(ok) kultúrájáról és társadalmáról, ahol a magyar nyelvet használják.	A hallgató elemzi és értelmezi a szóbeli vagy írásbeli kommunikáció explicit és implicit jelentéseit, felismeri a tudományos és irodalmi szövegek történeti, regionális meghatározottságait.
CP3	A hallgató leírja az általános nyelvészet és irodalomelmélet alapvető fogalmait, és alkalmazza azokat a magyar nyelvre és irodalomra.	A hallgató alkalmazza a természetes nyelvek és az irodalom tanulmányozására jellemző módszertani és elméleti modelleket.
CP3	A hallgató szinkron és diakron megközelítésben leírja a magyar nyelv főbb jelenségeit és nyelvtani szerkezeit, valamint szövegeket elemez.	A hallgató alkalmazza a nyelvi normákat mind az anyanyelven, mind a választott idegen nyelven.
CP3	A hallgató összefüggéseket teremt a magyar irodalom, a világirodalom, valamint az irodalmi irányzatok között; kritikai és komparatív vizsgálatokat végez.	A hallgató különböző irodalmi műnemekhez és műfajokhoz tartozó szövegeket értelmez és elemez.
CP3	A hallgató felismeri és megérti a regionálisan, történetileg vagy kontextuálisan változó nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségeket, amelyek a többnyelvűség vagy multikulturalitás eredményei. Ismeri az interkulturális jelenségek elméleteit, és mélyreható ismeretekkel rendelkezik azon ország(ok) kultúrájáról és társadalmáról, ahol a magyar nyelvet használják.	A hallgató elemzi és értelmezi a szóbeli vagy írásbeli kommunikáció explicit és implicit jelentéseit, felismeri a tudományos és irodalmi szövegek történeti, regionális meghatározottságait.
CP10	A hallgató osztályozza a magyar nyelvű szóbeli vagy írásbeli szövegeket, és leírja azok jellemzőit.	A hallgató szövegeket gondoz magyar nyelven; különböző típusú szövegeket, megőrizve az eredeti szöveg értelmét és árnyalatait, hozzáadások, módosítások vagy kihagyások nélkül.
CT3	A hallgató felismeri, megérti, leírja, magyarázza, összefoglalja és szintetizálja a nyelvtudományi (hangtan, szókészlettan, alaktan, mondattan), irodalomtudományi, irodalomelméleti, valamint kultúr- és civilizációtörténeti ismereteket.	A hallgató a megszerzett ismeretek alapján szövegeket értelmez, illetve leíró, érvelő vagy kritikai elemzéseket dolgoz ki. A hallgató összefüggéseket teremt a tanult diszciplínák között, hogy kialakítsa a szakterület integrált modelljét. A hallgató nyomon követi a szakterület tudományos és technológiai fejlődését.
CT4	A hallgató érti és alkalmazza a kutatómódszertant, valamint a szakterületre vonatkozó akadémiai és szakmai etikai normákat.	A hallgató témavezetői irányítással kutatást végez, és konkrét adatok (irodalmi szövegek, nyelvi, irodalmi vagy kulturális információk) alapján elemzést készít.

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

1. A hallgató megérti a balti régió finnugor irodalmi és kulturális sajátosságait.
2. A hallgató értelmezi a balti régió finnugor irodalmának alapvető fogalmait.
3. A hallgató bemutatja szinkrón és diakrón megközelítésben a balti régió finnugor irodalmának főbb jelenségeit.
4. A hallgató kapcsolatokat teremt a tanulmányozott irodalmak között, és kritikai összehasonlításokat végez szerzők és művek között.
5. A hallgató felismeri, megérti, ismerteti, elmagyarázza, összefoglalja és szintetizálja a balti régió irodalmára, kultúrájára és civilizációjára vonatkozó ismereteket.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató különböző korszakokból származó irodalmi és tudományos szövegeket tud elemezni és értelmezni.
2. A hallgató elméleti modelleket tud alkalmazni a tanulmányozott irodalmi szövegek vizsgálatában.
3. A hallgató a balti régió finnugor irodalmának jelentős műveit és szerzőit a megfelelő történelmi és kulturális kontextusba tudja helyezni.
4. A hallgató értelmezni és elemezni tudja a következő szövegtípusokat: eposz, vers, elbeszélés, regény, dráma.
5. Az elsajátított ismeretek alapján hallgató értelmező/ leíró/ érvelő/ kritikai elemzéseket készít.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A finn irodalomtörténet korszakai a reformáció korától Aleksis Kiviig.	Frontális előadás és interaktív tevékenységek	Laitinen, Kai: A finn irodalom története. Gondolat. Budapest. 1981. 75–92, 117–133, 139–154.
2. A finn irodalom története Aleksis Kivitől a téli háborúig.	Idem.	Laitinen, Kai: A finn irodalom története. Gondolat. Budapest. 1981. 163–171, 178–191, 207–223, 264–268, 285–288.
3. A Kalevala a finn és a magyar irodalomban	Idem	Varga P. Ildikó: Hiisi szarvasától a csodaszarvasig. EME, Kolozsvár, 2010. 131–169.
4. Gender- és queerkérdések a finn irodalomban	Idem	Leena Kirstinä: Csomópontok a kortárs finn irodalomban. Lettre 90., 2013 ősz (finn szám) http://www.c3.hu/scripta/lettre/lettre90/kirstina.htm Varga P. Ildikó: Önmagukat elbeszélő szövegek. Szépirodalmi Figyelő 2019/5 70-79. Eitler Tamás: A kortárs finn próza témái és tendenciái az modernitás rendszerében http://www.kalligramoz.eu/Kalligram/Archivum/1998/VII.-evf.-1998.-oktober-Finn-muveszet-es-gondolat/A-kortars-finn-proza-temai-es-tendenciai-az-irodalmi-modernitas-rendszereben
5. Politika és történelem a 20. századi finn prózában	Idem	https://konyvesmagazin.hu/kritika/egy_koncentracios_tabor_balladaja.html Balázs Renáta interjúja Rosa Liksommal http://tiszatajonline.hu/?p=122605

6. Finnugor kisebbségi irodalmak Fennoskandiában.	Idem	Viinikka-Kallinen, Anitta: While the wings grow. In: Planning a new standard language. Finnic minority languages meet the new millennium, Sulkala, Helena – Mantila, Harri (ed.), Helsinki, SKS, Studica Fennica Linguistica, 2010. 156–166. http://finnugor.elte.hu/index.php?q=urirodszm Hirvonen, Vuokko: Sami Media, Arts and Literature. www.uarctic.org/BCS322_mod9_24kXj.pdf file 11–17.
7. Bengt Pohjanen, a meänkieli szépirodalom megteremtője.	Idem	Molnár Bodrogi Enikő: A nyelvnélküliségtől az emberré válásig. = Kultúrák határán. II. köt. Szerk. Bányai Éva. RHT Kiadó, Bukarest-Sepsiszentgyörgy. 2010. 117–127. Molnár Bodrogi Enikő: Virtuális ország valódi nyelvvel. A meänkieli szépirodalom teremtett világa. = Újrateremtett világok. Írások Cs. Gyimesi Éva emlékére. Szerk. Balogh F. András, Berszán István, Gábor Csilla. Argumentum. Budapest. 2011. 71–80. Molnár Bodrogi Enikő: Utószó. = Pohjanen, Bengt: A csempészkirály fia. Koinónia. Kolozsvár. 2011. 201–205. Heith, Anne 2007: Fluid Identities and the Use of History: The Northern Lights Route and the Writings of Bengt Pohjanen. www.ep.liu.se/ecp/025/
Könyvészet Heith, Anne 2007: Fluid Identities and the Use of History: The Northern Lights Route and the Writings of Bengt Pohjanen. Laitinen, Kai: A finn irodalom története. Gondolat. Budapest. 1981. Molnár Bodrogi Enikő: A nyelvnélküliségtől az emberré válásig. = Kultúrák határán. II. köt. Szerk. Bányai Éva. RHT Kiadó, Bukarest-Sepsiszentgyörgy. 2010. 117–127. Molnár Bodrogi Enikő: Virtuális ország valódi nyelvvel. A meänkieli szépirodalom teremtett világa. = Újrateremtett világok. Írások Cs. Gyimesi Éva emlékére. Szerk. Balogh F. András, Berszán István, Gábor Csilla. Argumentum. Budapest. 2011. 71–80. Molnár Bodrogi Enikő: Utószó. = Pohjanen, Bengt: A csempészkirály fia. Koinónia. Kolozsvár. 2011. 201–205. Varga P. Ildikó: Hiisi szarvasától a csodaszarvasig. EME, Kolozsvár, 2010. Viinikka-Kallinen, Anitta: <i>While the wings grow</i>. In: <i>Planning a new standard language. Finnic minority languages meet the new millennium</i>, Sulkala, Helena – Mantila, Harri (ed.), Helsinki, SKS, Studica Fennica Linguistica, 2010. 156–166. Ugron Nóra: Emberiséghotel (Leena Krohn: Hotel Sapiens és más irracionális elbeszélések) https://aszem.info/2017/08/emberiseghotel/ A nagy pánikzavar (Sofi Oksanen: Baby Jane) https://uj szo.com/kultura/a-nagy-panikzavar Egy pozsonyi nő, aki jobban ír finnül, mint a finn írók többsége. Interjú Aleksandra Salmelával https://uj szo.com/kultura/egy-pozsonyi-no-aki-jobban-ir-finnul-mint-a-finn-irok-tobbsege		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések

1. Impivaara a finn valóság képeként Aleksis Kivi A hét testvér című regényében.	Dialógus; frontális és csoportmunka, megbeszélés	Kivi, Aleksis: A hét testvér. Magyar Helikon. 1974. 129–171.
2. Szemelvények a finn lírából.	Idem.	Finn költők antológiája. Válogatta és szerk. Fábián László. Kozmosz Könyvek. Bp. 1973. 106-123. (Eino Leino), 314-321. (Katri Vala), 403-425. (Paavo Haavikko). Manner, Eva-Liisa versei. In Nagyvilág 1977/1-2. 38–40. Finn költők magyarul. Ford. Gellért Sándor. Kriterion Könyvkiadó. Bukarest. 1972. 16–25. (Eino Leino), 101–104. (Lauri Viljanen).
3. Magyar Kalevala?	Idem.	Szálinger Balázs: Kalevala https://szinhaz.net/wp-content/uploads/pdf/drama/2008_09_drama.pdf
4. Feminizmus, maszkulinizmus, queer	Idem	Pirkko Saisio: Legkisebb közös többszörös. Polar, Bp., 2018. (ford. Varga P. Ildikó), Pirkko Saisio: Ellenfény. Polar, Bp., 2021. (ford. Varga P. Ildikó), Pirkko Saisio: Vörös válogatás. Polar, Bp., 2023. (ford. Varga P. Ildikó),
5. Ész történelem a finn irodalomban.	Idem	Sofi Oksanen: Tisztogatás. (ford. Pap Éva) Scolar, Bp., 2010.
6. Finn irodalom és/vagy északi irodalom. Rosa Liksom rövidprózája.	Idem.	Rosa Liksom szövegei Jankó Szép Yvette fordításában. https://tiszatajonline.hu/irodalom/rosa-liksom-irasai/ https://revistaechinox.ro/2011/01/rosa-liksom-mielott-ez-a-borzalom/
7. A nyelvtelenség és kitaláltság motívumai Bengt Pohjanen: A csempészkirály fia című regényében.	Idem.	Pohjanen, Bengt: A csempészkirály fia. Koinónia. Kolozsvár. 2011. 1–20, 117–133, 176–182.
Könyvészet Finn költők antológiája. Válogatta és szerk. Fábián László. Kozmosz Könyvek. Bp. 1973. Kalevala (oricare traducere in lb. maghi.) Kivi, Aleksis: A hét testvér. Magyar Helikon. 1974. Liksom, Rosa - texte. (trad. de Jankó Szép Yvette): https://tiszatajonline.hu/irodalom/rosa-liksom-irasai/ https://revistaechinox.ro/2011/01/rosa-liksom-mielott-ez-a-borzalom/ Oksanen, Sofi: Tisztogatás. (trad. de Pap Éva) Scolar, Bp., 2010. Pohjanen, Bengt: A csempészkirály fia. Koinónia. Kolozsvár. 2011. Saisio, Pirkko: Legkisebb közös többszörös. Polar, Bp., 2018. (trad. de Varga P. Ildikó) Saisio, Pirkko: Ellenfény. Polar, Bp., 2021. (trad. de Varga P. Ildikó) Saisio, Pirkko: Vörös válogatás. Polar, Bp., 2023. (trad. de Varga P. Ildikó) Szálinger Balázs: Kalevala https://szinhaz.net/wp-content/uploads/pdf/drama/2008_09_drama.pdf		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ³	9.2 Értékelési módszerek ⁴	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban.	szóbeli vizsga	75%
	Írásban benyújtott dolgozat esetében az előzetes osztályzat közlését és indoklását követően a hallgatónak joga van szóban is megvédeni a dolgozatát, illetve a tanárnak is jogában áll kérni a diákot benyújtott dolgozata szóbeli megvédésére. Ilyen esetekben a végső osztályzat a szóbeli védés figyelembe vételével véglegesül.		
9.5 Szeminárium/ Labor	A vitaindító, a beszélgetés moderálásának és a szemináriumi tematika kifejtésének értékelése.		25%
	Írásban benyújtott dolgozat esetében az előzetes osztályzat közlését és indoklását követően a hallgatónak joga van szóban is megvédeni a dolgozatát, illetve a tanárnak is jogában áll kérni a diákot benyújtott dolgozata szóbeli megvédésére. Ilyen esetekben a végső osztályzat a szóbeli védés figyelembe vételével véglegesül.		
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
1. A hallgató átfogó ismeretekkel rendelkezik a balti régió finnugor irodalmairól. 2. A hallgató ismeri, és képes megmagyarázni a tárgyalt témákhoz kapcsolódó szakkifejezéseket. 3. Jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás megengedett).			

³ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁴ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁵

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							

Kitöltés időpontja:
2026.4.5.

Előadás felelőse:

Dr. Bodóczy E.

Szeminárium felelőse:

Dr. Bodóczy E.

Intézetigazgató:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

⁵ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.